

FJALLSKILAREGLUGERÐ**fyrir Dalasýslu.****I. KAFLI****Um sauðfjármörk.****1. gr.**

Sérhver sauðfjáreigandi er skyldur að hafa glöggt eyrnamark á fé sínu, og brennimerkja allt sitt hyrnda fé með sýslu- og hrepps Brennimerki. Enginn má hafa afeyrt að marki.

Ef kindur koma fyrir í haustleitum með óglöggu marki, skulu þær seldar í skilarétt, þar sem þær koma fyrir, sbr. 24. gr., nema einhver geti sannað eignarétt sinn á þeim með áreiðanlegra manna vitnisburði.

2. gr.

Sérhver fjáreigandi er skyldur að láta prenta mark sitt, þegar markaskrá er prentuð, og borga sýslusjóði prentun þess.

Markaskrá fyrir sýsluna skal prenta 5. til 10. hvert ár. Skulu hreppsnefndir annast um að safna öllum eyrna- og brennimerkum í hreppnum og rita þau greinilega á skrá eftir stafrófsröð. Skulu þær sendar manni þeim, er sýslunefnd hefur falið að búa markaskrána undir prentun, og skal hann sjá um, að sammerkingar eigi sér ekki stað innan sýslunnar.

II. KAFLI**Um notkun upprekstrarlands.****3. gr.**

Ef þrír eða fleiri jarðarabúendur óska þess, skal hreppstjóri skyldur til að láta kjósa 3 menn í nefnd, er kallast ítölunefnd, á næsta sveitarfund. Hlutverk þessarar nefndar er að meta, hve margt sauðfé megi vera í fjallöndum og heima- högum hreppsins. Kjörgengir í nefndina eru allir búendur hreppsins. Oddamaðni má kjósa utan hrepps. Kostnaður við störf nefndarinnar greiðist úr hlutaðeigandi sveitarsjóði.

4. gr.

Ef ítölunefnd hrepps kemst að þeirri niðurstöðu, að ekki sé til nægilegt sumar- gönguland fyrir sauðfé hreppsþúa, skal hreppsnefnd útvega upprekstrarland innan hrepps eða utan fyrir fé þeirra, sem ekki hafa nóg land; þó er þeim, er upprekstrarland vantar, heimilt að útvega sér það sjálfir, ef þeir tilkynna það hreppsnefndinni fyrir 1. apríl árlega, og reki svo fénaðinn þangað að vorinu; að öðrum kosti borgar hann upprekstur til hlutaðeigandi hreppsnefndar samkv. 7. gr.

5. gr.

Ef einhverjum þykir of- eða vantalið í heima- eða fjallland sitt eða annarra, utan eða innan hrepps, má hann gera um það skriflega umkvörtun til sýslumanns, er þá kveður einn mann í yfiritölunefnd ásamt tveim öðrum, er kærandi og sam- burðarmaður hans tilnefna. Ef kærandi tekur mörg lönd til samamburðar, eða ekk- ert land, velur hreppsnefndin þriðja mann í nefndina. Yfiritölunefnd leggur full- aðarúrskurð á málið. Nefndin á heimtingu á þóknun fyrir starf sitt, og skal hún greidd úr sveitarsjóði, ef kærandi vinnur málið, ella af kæranda.

6. gr.

Í þeim hreppum, sem að álitni tölunefndar hafa aðeins fjalllönd fyrir innan-hreppsfé, er öllum bannað að taka sauðfé til sumargöngu úr öðrum sveitum eða sýslum. Þó má hver sá, sem fjallland er eigi notað hjá af innanhreppsmönnum, taka í það til sumargöngu svo margt fé utanhreppsmanna sem ítölunefnd hefur metið.

163

30. júlí

7. gr.

Upprekstartoll skal hver maður greiða með 2 álnum fyrir hverjar 10 sauð-kindur, jafnt lömb sem fullorðið fé, nema öðruvísi sé um samið, hvort sem hann notar upprekstrarlandið eða ekki (sbr. þó 4. gr.). Gjald þetta skal greiða innan októbermánaðarloka ár hvert; ber hreppsnefnd að innheimta það, þar sem hún hefur verið í útvegum með upprekstrarland, ef eigandi þess krefst.

8. gr.

Heimaland telst allt það land, sem hefur verið notað og nota þarf til búfjárgöngu, þegar fært er frá, og til slæгна.

9. gr.

Áður en lömbum er sleppt eftir fráferur, skal gæta þeirra í tvo sólarhringa að minnsta kosti, annaðhvort heima eða í fjallendi því, er þau eiga að ganga í yfir sumarið.

Enginn má leyfislaut reka fé sitt eða sleppa því í annarra manna lönd.

Þá er lömb eða annað sauðfé er rekið á sumarhaga gegnum annarra manna lönd, skal það gert með þeirri varúð, að ekki hljóttist skaði af.

Öllum er bannað að veita sauðfé móttöku til vor- eða sumargöngu úr öðrum sýslum, nema það hafi áður verið rækilega skoðað af hreppstjóra þess hrepps sýslunnar, sem féð kemur fyrst í.

III. KAFLI

Um fjallskil.

10. gr.

Alla þá menn í hverjum hreppi, sem skyldir eru til, samkv. 11. gr., að gera fjallskil, skal hreppsnefnd kveðja til þess skriflega á ári hverju með nægum fyrirvara. Í slíkum fjallskilaboðum skal taka fram, hvaða fjallskil hver og einn eigi að inna af hendi, í hvaða landi hver skuli ganga, hvernig fjalleitum skuli haga, rekstrum til réttar, geymslu safnsins við réttina þar til réttarhald byrjar, hverjir sækja skuli fé í réttir utan hrepps, hverjir skuli vera leitarstjórar og hve margir, og yfirleitt sérhvað annað, er að fjalleitum lýtur. Fjallskilaboð gangi sem þingboð um hreppinn, og varðar sektum, ef það tefst eða glatast fyrir vanrækslu eða hirðuleysi.

Allir fjáreigendur skulu, að forfallalaus, skyldir til að taka við leitarstjórastarfi og hafa það á hendi svo oft sem hreppsnefnd vill. Til þess að sækja sauðfé og hross í réttir utanhrepps skulu ávallt valdir markglöggir og aðgætnir menn, og skulu þeir hafa með sér markaskrá sýslunnar, er ný mörk séu færð inn í.

11. gr.

Fjallskilaskyldur er hver sá, sem á kindur eða ótamið hross, hvort sem það er í heimahögum eða ekki. Skal hver leggja til fjallskila það, sem hreppsnefnd ákveður. Hreppsnefndin skal meta allan fjallskilakostnað leitarsvæðisins til peningaverðs, og ber að jafna því gjaldi niður á alla þá, er fjallskilaskyldir eru, eftir réttu hlutfalli, nefnist sú upphæð fjallskilasjóður. Skal jafnt auratal lagt á hvert hross sem á 3 sauðkindur. Þegar fjallskil einhvers nema hálfu dagsverki eða meiru, á hrepps-

163 nefnd heimting á, að hann leggi mann til fjallskila, ef þörf krefur. Reki maður fénað 30. júlí sinn í aðra hreppa, skal hreppsnefnd færa niður fjallskil hans að nokkru. Full fjallskil greiðist af fé því, sem utanhreppsmenn reka til sumargöngu í hreppinn, og ber sá, er tekur fénaðinn, ábyrgð á greiðslunni. Húsráðendur skulu inna af hendi fjallskil fyrir heimafólk sitt gegn endurgjaldi frá hlutaðeigendum.

Tekjum fjallskilasjóðs skal varið til að greiða kostnað við fjallskil á hausti og vori, gæzlukostnað á úrtíningsfé o. fl., eftir ákvæðum hreppsnefndar. Hreppsnefnd gerir, fyrir 15. jan. ár hvert, reikning fjallskilasjóðs, sbr. 25. gr. sveitarstjórnarlaganna 31. maí 1927.

Tekjur fjallskilasjóðs hafa lögtaksrétt.

12. gr.

Allir búendur hreppsins eru skyldir að láta smala heimalönd sín rækilega fyrir hverja rétt, svo snemma, að allt ókunnugt fé, er finnast kann í heimalandi, geti náð til réttar áður en réttarhald byrjar, og skal reka það beinustu leið eða bæ frá bæ til réttar eða í réttarsafn. Á eyðijörðum skilvir smölunar- og rekstrarskylda á eigendum jarðanna. Sé ákvæði þessu ekki hlýtt, varðar það sektum frá 10 til 100 kr., og skal hreppsnefnd kaupa mann á kostnað þess, er brotið hefur, til að smala landið. Þeim, sem hafa stór heimalönd að smala, skal hreppsnefnd vægja í fjallskilum, er hún jafnar þeim á. Enginn má smala fjalllönd fyrir leitir né heldur heimalönd annarra, eða reka sauðfé úr þeim fyrir fyrstu rétt, nema með leyfi hlutaðeigandi hreppsnefnda.

13. gr.

Fjallleitir skulu vera tvær: Fyrri leit mánudaginn í 22. viku sumars, og skal réttað sama dag í Dunksrétt í Hörðudalshreppi, Skarðsrétt í Haukadalshreppi, Gillastaðarétt í Laxárdalshreppi, Skerðingsstaðarétt í Hvammshreppi, Flekkudalsrétt í Fellsstrandarhreppi, Sveinsstaðarétt í Klofningshreppi og Múlarétt í Saurbæjarhreppi, en að morgni næsta dags (þriðjudags) í Hólsrétt í Hörðudalshreppi, Fellsendarétt í Miðdalshreppi og Skarðsrétt í Skarðshreppi. Endist ekki mánudagur til réttarhalds í hinum 7 fyrstnefndu réttum, verður því fram haldið næsta dag.

Önnur leit mánudaginn í 23. viku sumars í öllum hreppum sýslunnar, og skal réttað næsta dag. Þar, sem veður banna leit áðurnefnda daga, skal hún fara fram skilaréttardagana.

Þriðju leit má hreppsnefnd fyrirskipa, ef henni þykir þörf á.

14. gr.

Leitarstjórar skulu gæta þess vandlega, að allir þeir, sem menn eiga að leggja til í fjallleitir, sendi svo marga fullgilda leitarmenn, sem hreppsnefnd hefur fyrirskipað, og að allir leitarmenn fylgi fjársafni sínu til réttar. Þeir skulu og sjá um, að leitir fari vel og skipulega fram, að leitarmenn hefji leit sína strax og sauðljóst er orðið, bíði hver eftir öðrum á gatnamótum, að svo miklu leyti sem því verður við komið, og haldi leitunum samhliða.

Ef einhver sendir mann í leit, sem leitarforingi og helmingur leitarmanna í hans flokki telur óhæfan, sökum galla eða ills útbúnaðar, skal vísa honum heim aftur, og er þá sá, er slíkan mann sendir, skyldur að borga eins og hann hafi engan sent. Sama gildir og um þann, er sendir ófullgildan mann í útréttir; auk þess greiði hann sekt.

Ef leitarmaður finnur fatlaða kind í leit sinni, og sér engin ráð til að koma henni lifandi til réttar, án þess að missa fé úr göngu sinni, skal hann skera höfuð af henni, dysja skrokkinn svo vel, að hann vargétist ekki, hlaða glögg merki hjá dysinni og tilkynna svo leitarstjóra sínum hvar hún er og hvaða mark hafi verið á

kindinni. Leitarstjóra ber að tilkynna eiganda sem fyrst hvar dysin er, en annars hreppsnefnd, ef enginn hirðir. 163
30. júlí

15. gr.

Ef einhver vanrækir að láta mann til fjallskilastarfa, skulu leitarstjórar eða hreppsnefnd kaupa mann í staðinn, á hans kostnað.

Ef einhver óhlýðnast skipun leitarstjóra í leitum, eða hreppsnefndar eða réttarstjóra við réttarhöld, skal það tafarlaust kært fyrir lögreglustjóra til sekta.

Ef leitarstjórar, hreppsnefndir eða réttarstjórar vanrækja skyldustörf sín, misbeita valdi sínu eða hylma yfir með öðrum, er hver og einn skyldur til að kæra það fyrir sýslumanni.

16. gr.

Enginn má reka fjallsafn heim á bæi í fyrstu leit til þess að draga sitt eða annarra fé úr því, nema hreppsnefnd leyfi.

IV. KAFLI

Um réttir, réttarhöld og úrtíning.

17. gr.

Valdi réttarbygging grasnámi eða jarðusla, skal, ef þess er krafizt, fullt endurgjald koma fyrir úr hreppssjóði, eftir mati óvilhallra manna, er sýslumaður útnefnir.

18. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um að fjárréttir séu ávallt í gildu standi. Skulu dilkar svo stórir, að eigi þurfi að hleypa út úr þeim fyrr en fjárdrætti öllum er lokið. Allir þeir hreppar, er sauðfé gengur saman hjá á sumrum, skulu byggja hæfilega stóra dilka í þeim hreppum, sem nokkur fjárvon er í, eftir nánari fyrirskipun hreppsnefndar. Einnig getur hreppsnefnd krafizt þess, að einstakir utanhreppsmenn, sem fá upprekstur í hreppnum, byggi sér dilka. Skyldur er hver fjáreigandi að vinna eða láta vinna að réttarbyggingu eða viðgerð hennar, eftir fyrirskipun hreppsnefndar, er jafnar helming slíkrar vinnu niður á alla hreppsbúa eftir fjártölu þeirra, en helming á búendur eina eftir landverði jarða.

19. gr.

Lögréttir skulu vera þessar:

- Í Hörðudalshreppi á Hóli,
- Miðdalahreppi á Fellsenda,
- Haukadalshreppi á Skarði eða við Villingadalsá,
- Laxárdalshreppi á Gillastöðum,
- Hvammshreppi á Skerðingsstöðum,
- Fellsstrandarhreppi á Flekkudal í Staðarfellslandi,
- Klofningshreppi í Sveinsstaðalandi,
- Skarðshreppi á Skarði,
- Saurbæjarhreppi á Litlamúla.

Aukarétt skal og vera á Dunki á Hörðudalshreppi. — Breyta má um lögréttarstaði, ef meiri hluti hreppsbúa og sýslunefnd samþykkja.

20. gr.

Oddviti hreppsnefndar skal stjórna réttarhöldum, en kjósa má þó hreppsnefnd annan mann fyrir réttarstjóra. Réttarstjóri sér um réttarhaldið, að það fari vel og skipulega fram, og eru allir, sem að réttarhaldinu vinna, skyldir til að hlýða öllum

163 þeim fyrirskipunum hans, er samhljóða eru þessari reglugerð, og nauðsynlegar til 30. júlí að halda reglu og skipulagi. Hreppstjórar skulu vera viðstaddir réttarhöld í hverri lögrétt til þess að annast lögreglu.

21. gr.

Réttarstjórar skulu skipa hæfa menn til að sjá um, að fé misdragist ekki í réttum, að svo miklu leyti sem unnt er.

Ef einhver hreppsbúi hefur of fáa menn til að draga fé sitt í réttinni, svo að réttarhald fyrir það tefst, er réttarstjóra leyfilegt að kaupa menn, á hans kostnað, til að draga fé hans. Sama er og ef utanhreppsmenn eða hreppsnefndir annarra hreppa leggja of fáa eða lélega menn til í réttina.

22. gr.

Enginn má marka nokkra kind á eyrum eða hornum í lögrétt, nema með leyfi réttarstjóra og undir hans umsjón.

23. gr.

Réttarstjóri skal hafa sterkar gætur á, að ekki séu teknir ómerkingar úr réttinni fyrr en sundurdrætti er lokið. Þá ómerkinga, sem engin ær helgar sér, skal láta í sérstakan dilk, og hleypa þangað þeim ám, sem líkur eru til að vantí dilk. Þeir ómerkingar, sem engin sérstök ær helgar sér, skulu seldir í skilarétt.

24. gr.

Mýétningar og allar þær kindur, sem að dómi tilkvaddra manna, hafa skemmd eyru af sólbrúna, kali o. fl., og auðsjáanlega hefur skemmst svo mark á, að ekkert mark er hægt að gera úr eyrum þeirra eða hornum, skulu seldar þegar að afloknu réttarhaldinu, ef enginn sannar eignarrétt sinn á þeim; þó skal, ef lömb eru, fara með þau sem ómerkinga, sbr. 23. og 27. gr. Andvirði þeirra rennur í sveitarsjóð þar, sem þær eru seldar. Séu slíkar kindur með sérstökum einkennum, skulu þær seldar samkvæmt 1. gr.

25. gr.

Búanda þeim, sem ábúð hefur á landi þar sem lögrétt stendur á, skal gjalda réttartoll úr viðkomandi sveitarsjóði, er eigi fari þó fram úr 20 álnum árlega, en að Dunki í Hörðudalshreppi sé hámark 7 álnir.

26. gr.

Þeir menn, sem sendir eru í lögréttir utanhrepps, samkv. 2. lið 10. gr., skulu skila í lögrétt síns hrepps öllu því sauðfé, sem þeir hafa tekið í utanhreppsréttum. Þó mega þeir sjálfir skila fé þeim eigendum, sem heima eiga á bæjum á leiðinni. Afganginn skulu þeir reka á lögréttarstað, en ef þeir geta ekki náð í fyrstu rétt, vegna vegalengdar, skulu þeir skila rekstrinum eftir því, sem hreppsnefnd hefur ákveðið.

Fé það, sem kemur úr öðrum hreppum í síðari réttum, skal ganga tafarlaust bæ frá bæ beinustu leið til eigenda. Stöðvist rekstur á bæ að degi til, skal honum haldið til beitar, ef fært er veður. Sá, sem sleppir rekstri, er honum hefur verið afhentur, eða fer illa með sauðfé annarra, svo sem með því að, svelta það inni í húsum eða girðingum meira en næturlangt, borgi 3 kr. í sekt fyrir hverja kind, nema þyngri hegning liggi við. Sektir þessar renna í sveitarsjóð.

27. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um geymslu hjá áreiðanlegum manni í hreppnum á þeim kindum öllum, sem enginn hirðir í 1. rétt, og engin ráðstöfun hefur verið gerð fyrir, svo og ómerkingum þeim, er eigi má selja samkv. 23. gr. Telst slík

geymsla til fjallskila. Hreppsnefnd getur heimtað sér þetta fé endurgoldið af fjár- 163
eigendum. 30. júlí

28. gr.

Skilaréttir skulu haldnar þriðjudaginn í 23. viku sumars, í öllum hreppum sýslunnar.

Réttarhöld má hreppsnefnd fyrirskipa í tilefni af öðrum leitum en fyrstu og annarri, ef hún telur það nauðsynlegt.

29. gr.

Allt það sauðfé, sem enginn vill hirða í skilarétt, og það, sem ekki þekkist mark á, skal selt skilaréttardaginn, þó eigi fyrr en kl. 4 e. h.

30. gr.

Ef sauðfé, sem innanhreppsmenn eða menn í nágrannahreppum eiga, finnst í afréttum eftir allar réttir, skal það tafarlaust rekið bæ frá bæ stytztu leið til eiganda. Finnandi getur krafizt borgunar fyrir fyrirhöfn sína af eiganda; þó má sú borgun aldrei fara fram úr 6 álnum fyrir fullorðna kind og 3 álnum fyrir lamb.

Ef kindur finnast eftir allar réttir, en eigandi þeirra er svo fjarri, að ekki þykir gerlegt að senda honum þær eða koma þeim til skila á annan hátt, skal selja slíkar kindur, að auglýstum sölustað og stund með nægum fyrirvara. Þjóðist einhver til að veita þeim móttöku og greiða áfallinn kostnað, skulu þær eigi seldar. Kindur, sem finnast á þessum tíma, og ekki þekkist eigandi að, skulu seldar strax og búið er að auglýsa þær með nægum fyrirvara.

31. gr.

Um hver áramót skal hreppstjóri senda sýslumanni mörk og lýsingu á því óskilafé, er hann hefur selt á uppboðum í hreppnum, og enginn eigandi hefur leitt sig að, en sýslumaður auglýsir þetta í Lögbirtingablaðinu. Þeir, sem sanna eignarrétt sinn á hinum seldu kindum fyrir Mikaelsmessu næstu á eftir, eiga heimtingu á að fá andvirði kindanna hjá hlutaðeigandi hreppstjóra, að frádregnum kostnaði. Andvirði óskilafénaðar, sem enginn sannar eignarrétt sinn á, rennur í hlutaðeigandi sveitarstjóð. Hreppstjórar skulu sýna hreppsnefnd kvittanir fyrir fjárverði því, er þeir hafa greitt eigendum.

V. KAFLI

Um vorleitir.

32. gr.

Almenn vorsmölun skal fara fram í öllum hreppum sýslunnar mánudaginn í 11. viku sumars. Enginn má reka lambær til fjalls, fyrr en eftir vorleit.

33. gr.

Allt það sauðfé í ullu og ær með ómörkuðum lömbum, sem finnst í hinni fyrirskipuðu vorleit, skal rekið heim til næstu bæja og skilið þar sundur eftir vild fjáreigenda. Það fé, sem engin ráðstöfun hefur verið gerð fyrir, skal rúið og ómörkuð lömb mörkuð fyrir eigendur. Skulu leitarmenn annast þetta, og ber þeim 2 kr. og 50 aurar fyrir að taka ull af kind, en skylt er þeim að marka lamb hvert fyrir ekkert. Ullin skal geymd á góðum stað, og eigendum gert viðvart um hana.

VI. KAFLI

Um ótamin hross.

34. gr.

Hver sá, sem á ótamin hross, skal koma þeim á afrétt til sumargöngu eigi síðar en 8 vikur af sumri, eða þá er nægur gróður er kominn, nema land hans liggja svo, að ekki geri þau öðrum skaða með ágangi.

35. gr.

Sumargöngutoll skal eigandi greiða afréttarbónda með 4 álnum fyrir hvert hross, nema öðruvísi sé um samið.

36. gr.

Leiti afréttarhross niður í byggð á þeim tíma, sem þeim er ætlað að ganga á fjalli, skal sá ábúandi, sem þau leita til, skyldur að reka þau til fjalls aftur. Ef afréttarhross gera mikinn ágang í heimalöndum, má sá ábúandi, sem fyrir þeim verður, reka þau beint til rétttra eigenda, eða þeirra, er tekið hafa hrossin til sumargöngu. Reki hann hross í annars manns heimalönd, skal hann skyldur til að gjalda þeim ábúanda fyrir átroðning af þeim.

37. gr.

Öllum ótömdum hrossum skal smalað til rétta í annarri leit. Þó er Hörðdælingum heimilt að smala hrossum til fyrstu réttar. Með óskilahross skal farið sem óskilakindur, þó skulu þau seljast með þriggja vikna auglýsingarfresti fyrir sölundag og 9 vikna innlausnarfresti eftir sölundag. Hross eru ekki í ábyrgð kaupanda fyrr en að innlausnarfresti liðnum. Gjaldfrestur á söluverðinu sé einnig 9 vikur. Kostnað allan greiðir eigandi.

VII. KAFLI

Um sláturfé.

38. gr.

Á sláturfénaði eða öðrum förgunarfénaði skal rekstrum hagað svo, að þeim sem búa á löndum, sem fé er um rekið, eða áð er í, verði sem minnstur bagi að, og skulu hverjum rekstri fylgja minnst 2 menn með 150 kindum eða færri, við fyrsta tug hvers hundraðs, sem fram yfir er 150, bætist einn maður við.

Áður en fé er aflífað á slátursstöður eða selt á markaðsstöðum — en markaðsstaðir teljast hvert það heimili, er fjárkaupmenn kaupa fé á — skal markglöggur maður, annar en eigandi, athuga mark á hverri kind. Allt markaðsfé skal, um leið og það er keypt, merkja glöggu og haldgóðu rekstrarmerki, og sé hver markaðs-kind merkt tveim litum, til aðgreiningar frá heimamerktu fé bændna, annar liturinn sé jafnan rauður. Ákvæði þessarar greinar ná einnig til allra þeirra, sem reka fé út úr héraðinu til slátrunar, þótt ekki hafi þeir keypt það af öðrum.

VIII. KAFLI

Um brot o. fl.

39. gr.

Brot á reglugerð þessari varða sektum frá 10 til 500 krónum, er renna í sveitar-sjóð, þar sem brot er framið, nema þar sem öðruvísi er ákveðið.

Mál, er rísa út af broti á reglugerðinni, skal farið með sem opinber lögglu-mál.

Reglugerð þessi, sem sýslunefnd Dalasýslu hefur samið og samþykkt samkvæmt 41. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 12 frá 31. maí 1927, staðfestist hér með til að öðlast gildi 1. september 1952, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, er hlut eiga að máli. Jafnframt er úr gildi numin fjallskilareglugerð fyrir Dalasýslu, nr. 60 frá 17. ágúst 1923, og breytingar á henni frá 12. maí 1930 og 4. júní 1934.

Landbúnaðarráðuneytið, 30. júlí 1952.

Hermann Jónasson.

Árni G. Eylands.

REGLUGERÐ

um náttúrurannsóknir erlendra vísindamanna á Íslandi.

164
6. ágúst

1. gr.

Engum útlendingum er heimilt að stunda náttúrufraeðilegar vísindaiðkanir á Íslandi, nema að fengnu rannsóknarleyfi, sem ríkisstjórn Íslands gefur út.

2. gr.

Umsóknir um rannsóknarleyfi skulu sendar til rannsóknaráðs ríkisins, sem gefur um þær skriflega umsögn til ríkisstjórnarinnar.

3. gr.

Umsókn skal fylgja ýtarleg greinargerð um fyrirhugaða rannsóknarstarfsemi, þar sem meðal annars séu tilgreind tæki þau, sem nota á. Nöfnum umsækjenda skulu fylgja upplýsingar um þjóðerni, menntun og fyrri störf við svipuð verkefni og fyrirhuguð eru á Íslandi. Æskilegt er að umsóknum fylgi einnig hæfnisvottorð frá þekktri vísindastofnun.

4. gr.

Rannsóknarleyfi eru yfirleitt ekki veitt nema vel hæfum vísindamönnum. — Rannsóknarleyfi er jafnan bundið við ákveðið svæði og ákveðinn tíma. Leyfi er ekki veitt til rannsókna á þeim verkefnum, sem íslenzkir vísindamenn hafa með höndum eða ætla að taka fyrir í náinni framtíð. Rannsóknirnar ber að framkvæma á þann hátt, að ekki hljóti af spjöll á náttúru landsins, og að ekki sé gengið á lögmætan rétt landeigenda. Leyfi til að skjóta fugla eða veiða þá á annan hátt verða ekki veitt nema um brýna nauðsyn sé að ræða. Sama gildir og um söfnun eggja. Leiðangursmenn skulu gæta þess að halda friðunarlögin og önnur landslög. Ný staðarnöfn má ekki nota á landabréfum eða í prentuðu máli, nema leyfi ríkisstjórnarinnar komi til.

5. gr.

Náttúrugripi má ekki flytja úr landi nema með leyfi rannsóknaráðs, og aðeins með því skilyrði, að náttúrugripasafninu í Reykjavík sé gefinn kostur að að velja úr þá gripi, er það telur sig hafa þörf fyrir.

6. gr.

Erlendir vísindaleiðangrar skulu jafnan vinna að rannsóknum sínum í samráði við einhvern íslenzkan aðila, sem rannsóknaráð tilnefnir. Skal öll tilhögun rannsóknanna rædd við þann aðila og hann látinn fylgjast með gangi rannsókna.